

Válečná daň pomůže, ale nevyřeší všechno

IVANA PEČINKOVÁ

PRAHA Jak pomoci státnímu rozpočtu? Jednou z možností je takzvaná válečná daň neboli daň z mimořádných či neočekávaných zisků. Ekonomové ji nazývají wind fall tax. S ní nedávno přišla Národní rozpočtová rada (NRR). Podle jejího předsedy a bývalého viceguvernéra České národní banky Mojmíra Hampla podobné zdanění pomůže, ale nevyřeší systémové problémy financování státu.

„Myslím si, že se zdaněním fyzických osob se vrátíme před rok 2020, kdy se zrušila superhrubá mzda,“ podotýká Hampl. Pokud jde o současnou energetickou krizi, předseda rozpočtové rady – hlídače vlády při vytváření a spravování rozpočtu – se obává, abychom nedopadli jako v řadě zemí světa, kde státní kompenzace firmám a domácnostem od 80. let představují po důchodech největší výdaj státní kasy.

Hampl také varuje před tím, aby se z vytváření cen energií vyřadil

trh. Anebo se dočasně omezily jeho mechanismy. „Úředně stanovíte cenu, což systém nasměruje k finančním kompenzacím výrobcům a distributorům a také k nedostatku komodity. A nakonec dospějete do stadia přidělování jako v Maďarsku,“ upozorňuje Hampl.

A dodává, že jsme za poslední léta v naší hlavě přepnuli z finančního konzervatismu do černého pasažérství. Naučil nás to prý částečně covid. Česká ekonomika není v recesi, a přesto před sebou valíme obrovskou horu dluhů. Česko

tak vlastně nemá na svůj provoz, vysvětluje Hampl.

LN Jak to s mimořádnou daní aktuálně vypadá?

Musí se rozhodnout vláda, zda něco takového chce, či nechce. My jako Národní rozpočtová rada nejsme tvůrci rozhodnutí, maximálně můžeme předkládat nápady.

LN Odkud pramení idea?

Není žádné tajemství, že původní text vytvořil tým rozpočtové

rady. Je to idea inspirovaná Margaret Thatcherovou, rokem 1981 a podobnou situací. Tedy bojem s inflací vysokými úrokovými sazbami a tím, že v některých odvětvích může vznikat něco jako neočekávaný příjem nebo neočekávaný zisk. A když jsem si procházel historii, přišlo mi až neuvěřitelné, jak se v některých momentech podobá naší situaci. Takže takhle vše vzniklo, ale dál už myšlenka žije vlastním životem.

Pokračování na straně 2

KOMENTÁŘE k tématu na straně 8

